CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

**Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича**

**Юридичний факультет**

**Кафедра кримінального права**

**"ЗАТВЕРДЖУЮ"**
Декан юридичного факультету
**проф. Віталій ГОРДЄЄВ**
**«__29__» __серпня__ 2026 року**

# РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

# КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)

**обов'язкова**

**Освітня програма:** Право
**Спеціальність:** D8 Право
**Галузь знань:** D Бізнес, адміністрування та право
**Рівень вищої освіти:** перший (бакалаврський)
**Факультет:** юридичний
**Мова навчання:** українська

**Чернівці**
**2026 рік**

Робоча програма навчальної дисципліни **«Кримінальне право (Загальна частина)»**, складена відповідно до вимог Освітньої програми «Право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право.

**Розробники:**
Жаровська Галина Петрівна, *доцентка кафедри кримінального права, докторка юридичних наук, доцентка*
Ющик Олена Іванівна, *доцентка кафедри кримінального права, кандидатка юридичних наук, доцентка*
Продан Тетяна Василівна, *доцентка кафедри кримінального права, кандидатка юридичних наук, доцентка*
Тома Маріана Георгіївна, *доцентка кафедри кримінального права, кандидатка юридичних наук, доцентка*
Василова Оксана Василівна, *асистентка кафедри кримінального права, кандидатка юридичних наук*
Попович Мирослав Вікторович, *асистент кафедри кримінального права, PhD (доктор філософії), доцент*
Стратій Олексій Васильович, *асистент кафедри кримінального права, кандидат юридичних наук*

**Викладачі, що забезпечують читання даної навчальної дисципліни:**
Жаровська Галина Петрівна, *доцентка кафедри кримінального права, докторка юридичних наук, доцентка*
Продан Тетяна Василівна, *доцентка кафедри кримінального права, кандидатка юридичних наук, доцентка*
Тома Маріана Георгіївна, *доцентка кафедри кримінального права, кандидатка юридичних наук, доцентка*
Ющик Олена Іванівна, *доцентка кафедри кримінального права, кандидатка юридичних наук, доцентка*
Василова Оксана Василівна, *асистентка кафедри кримінального права, кандидатка юридичних наук*
Попович Мирослав Вікторович, *асистент кафедри кримінального права, PhD (доктор філософії), доцент*
Стратій Олексій Васильович, *асистент кафедри кримінального права, кандидат юридичних наук*

**Погоджено з гарантом ОП Право** _____ **проф. Оксана ЩЕРБАНЮК**

**Затверджено на засіданні кафедри кримінального права**

Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року
В.о. завідувача кафедри кримінального права_____доц. Марія ДЯКУР

**Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету**

Протокол № 1 від «28» серпня 2026 року

**Голова науково-методичної комісії** _____ **PhD, ас. Лаура БЗОВА**

## МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)»

Навчальна дисципліна «Кримінальне право (Загальна частина)» – базова правнича дисципліна, що вивчає законодавство, практику й науку про кримінальне правопорушення і покарання в системі юридичних дисциплін та належить до фундаментальних і профілюючих. Вона передбачає вивчення комплексу кримінально-правових інститутів та теоретичних положень, національних і міжнародно-правових актів, постанов та позицій Верховного Суду та ЄСПЛ з урахуванням конвенційних рекомендацій, директив у рамках процесу апроксимації чинного кримінального національного законодавства, адже адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу та досягнення відповідності національної правової системи acquis communautaire є пріоритетною складовою процесу інтеграції України до Європейського Союзу. Досконале знання кримінального законодавства нашої держави є необхідною умовою успішної роботи правника.

**Мета** викладання навчальної дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)» **-** формування у правника розуміння кримінального права як галузі права, що регулює діяльність держави у сфері протидії кримінальним правопорушенням шляхом визначення за яке правопорушення може наступати кримінальна відповідальність і в якому обсязі; усвідомлення соціальної функції цієї галузі права, яка полягає у визначенні обов'язків і прав особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, а також держави і потерпілого при розв'язанні кримінально-правового конфлікту; висвітлити основоположні, найбільш суттєві, вузлові проблеми кримінального права як галузі права і сформулювати у здобувачів вищої освіти необхідний запас теоретичних знань, що базуються на теоретичних засадах, законодавстві, узагальненні судової практики та практиці протидії злочинності в інших державах, а також виробити навики застосування кримінального закону в конкретних ситуаціях. Особливу актуальність ці знання набувають в сучасних умовах активізації боротьби із злочинністю, в якій кримінальний закон є одним із основних засобів протистояння державних органів охорони правопорядку даному явищу.

**Завдання** навчальної дисципліни спрямоване на вивчення кримінального права, яке ґрунтувалося б на розумному синтезі найкращих, ретельно апробованих положень відомих доктрин. Водночас в основі вивчення дисципліни кримінального права має бути розуміння принципів верховенства права, законності, рівності усіх перед законом, вини, особистого характеру кримінальної відповідальності, індивідуалізації покарання, невідворотності кримінальної відповідальності, справедливості, гуманізму.

Основними **завданнями** дисципліни є:

- ✓ оволодіти категорійно-понятійним апаратом та теоретичними знаннями кримінального права;
- ✓ виробити навики аналізу основних теоретичних концепцій розвитку кримінального права з метою встановлення їх ефективності;
- ✓ на основі порівняльно-правового аналізу кримінального законодавства, з'ясовуючи його соціальне призначення, виявляти практичне значення кожної норми;
- ✓ вміти правильно тлумачити і застосовувати норми кримінального права, які регулюють питання кримінального правопорушення і покарання;
- ✓ за результатами аналізу кримінально-правових явищ та процесів, використовуючи методологічну та законодавчі бази кримінально-правової науки, визначати основні напрямки та принципи правозастосовчої діяльності правоохоронних органів зарубіжних країн.

**Пререквізити.** Для підвищення ефективності засвоєння курсу дана дисципліна пропонується студентам 2 курсу після опанування курсів «Конституційне право» та «Адміністративне право».

### Результати навчання:

**Загальні компетентності.** Курс повинен сприяти розвиткові у здобувачів вищої освіти наступних умінь і навичок:

- ✓ ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ✓ ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ✓ ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розумінням професійної діяльності.
- ✓ ЗК6. Здатність використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ✓ ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ✓ ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

**Спеціальні (фахові, предметні) компетентностікомпетентності.** В результаті опанування навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен оволодіти наступними фаховими компетентностями:

- ✓ СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
- ✓ СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
- ✓ СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- ✓ СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

**Результати навчання:**

- ✓ РН 3 Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- ✓ РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
- ✓ РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
- ✓ РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.
- ✓ РН 11 Мати базові навички риторики.
- ✓ РН 12 Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
- ✓ РН 14 Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.
- ✓ РН 15 Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
- ✓ РН 20 Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

В результаті опанування навчальної дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)» здобувачі вищої освіти повинні:

- ✓ **знати:** предмет, завдання, функції та систему кримінального права України; її зв'язок з іншими юридичними дисциплінами; систему джерел кримінального права України; систему, зміст та значення принципів кримінального права; поняття, ознаки і суть кримінального правопорушення та покарання; поняття і значення складу кримінального правопорушення; структуру і зміст складу кримінального правопорушення; підстави кримінальної відповідальності; поняття стадій кримінального правопорушення; поняття співучасті у кримінальному правопорушенні та її форми; види співучасників кримінального правопорушення за кримінальним правом України; поняття множинності кримінальних

правопорушень: повторність, сукупність, рецидив; підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності; поняття і система покарань за кримінальним правом України; призначення покарання; поняття звільнення від покарання та його відбування; підстави та наслідки судимості; особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх; заходи кримінально-правового характеру.

- ✓ **уміти:** аналізувати правові акти, закони, джерела права у цілому та кримінально-правові зокрема, робити узагальнення, користуючись науковими методами пізнання; пояснювати антисоціальну сутність кримінального правопорушення та необхідність протидії їм; самостійно формулювати та обґрунтовувати свою позицію з конкретної проблематики на основі різноманітних поглядів науковців та норм законодавства, а також тлумачити норми кримінального права; теоретично осмислювати проблеми, що виникають в ході практичної реалізації законодавства у сфері кримінального права України, робити власні висновки щодо причини їх існування; правильно застосовувати норми кримінального права в процесі кваліфікації кримінальних правоворушень, а також аналізувати та узагальнювати судову практику в галузі кримінального права;
- ✓ **володіти** навиками: обґрунтованого застосовування правових норм в конкретних ситуаціях, що складаються у процесі протидії злочинності; кваліфікації суспільно небезпечних діянь; тлумачення і застосовування кримінально-правових норм і на основі цих норм приймати законні, обґрунтовані та вмотивовані рішення; аналізу судову практику та оцінювання її з точки зору відповідності закону і міжнародним зобов'язанням України.

**Методичні рекомендації до вивчення дисципліни.** Фундаментальна мета і завдання дисципліни реалізовуються на лекційних, а також на практичних заняттях. Крім того, здобувачі вищої освіти повинні значну кількість часу присвятити самостійному вивченню матеріалу окремих тем, розв'язуванню тестів, задач та казусів. Для реалізації функціональної мети та завдань здобувачі вищої освіти повинні вміти аналізувати, творчо осмислювати та логічно впорядковувати інформацію.

Безпосереднє вирішення завдань на практичних заняттях потрібно розпочинати з уважного і ретельного вивчення теоретичного матеріалу чи наданої практичної ситуації, що мають юридичне значення та викладені у відповідних умовах казусу чи задачі. Вирішення кожного практичного завдання, задачі чи казусу має супроводжуватися наведенням ґрунтовних аргументів, ретельною, вичерпною характеристикою правових приписів, які стосуються питань відповідної теми дисципліни. Рішення можуть вважатися обґрунтованими, якщо мають посилання на чинні положення НПА, КК України, КПК України, КВК України, матеріали судової практики та інші нормативно-правові акти інших галузей права. Обґрунтування своєї позиції, думки є найважливішим компонентом при розв'язанні практичного завдання.

Зважаючи на мінливий характер національного законодавство про кримінальну відповідальність та правових позицій правозастосовної практики, обумовлені внесенням змін, доповнень або скасуванням окремих положень КК України, а також прийняттям нових постанов про судову практику з кримінальних справ, необхідно використовувати тексти нормативно-правових актів, розміщені в інформаційно-пошукових системах "Законодавство", "Ліга" та інших електронних базах даних.

Відповідь на практичні завдання (казуси, задачі) потрібно готувати в письмовій формі з належною аргументацією та обов'язковим посиланням на відповідні нормативно-правові та правозастосовні джерела. На практичних заняттях здобувач вищої освіти презентує своє рішення, а також бере участь в обговоренні рішень, запропонованих іншими здобувачами вищої освіти, доповнює або розвиває їх, надаючи аргументи, контраргументи чи пропозиції щодо їх вдосконалення. Якщо хто-небудь із здобувачів вищої освіти має

альтернативне рішення, яке відрізняється від запропонованого, його слід аргументовано доповісти для обговорення. Неправильним є рішення те, яке необґрунтоване та юридично не аргументоване.

## ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
### Загальна інформація

| Форма навчання | Рік підготовки | Семестр | Кредити | Години | Лекції | Практичні | Семінарські | Лабораторні | Самостійна робота | Індивідуальні завдання | Вид підсумкового контролю |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Денна** | **2** | **4** | **7,5** | **225** | **36** | **72** | **-** | **-** | **117** | **-** | **Іспит** |
| **Заочна** | **2** | **4** | **7,5** | **225** | **8** | **16** | **-** | **-** | **201** | **-** | **Іспит** |

### Структура змісту навчальної дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)»

| Назви змістових модулів і тем | Кількість годин | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | денна форма | | | | | | Заочна форма | | | | | |
| | усього | у тому числі | | | | | усього | у тому числі | | | | |
| | | Л | п | лаб | інд | с.р. | | Л | п | Лаб | інд | с.р. |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 |
| **Змістовий модуль 1. Загальні засади кримінального права України** | | | | | | | | | | | | |
| Тема 1.Вступ до кримінального права. | 8 | 2 | 2 | - | - | 4 | 10 | 1 | - | - | - | 9 |
| Тема 2. Закон про кримінальну відповідальність | 10 | 2 | 4 | - | - | 4 | 9 | - | - | - | - | 9 |
| Тема 3. Вчення про кримінальне правопорушення. | 11 | 2 | 2 | - | - | 7 | 10 | 1 | - | - | - | 9 |
| Тема 4. Кримінальна відповідальність та її підстави. | 6 | - | 2 | - | - | 4 | 9 | - | - | - | - | 9 |
| Тема 5. Склад кримінального правопорушення. | 7 | 1 | 2 | - | - | 4 | 11 | - | 2 | - | - | 9 |
| Тема 6. Об’єкт кримінального правопорушення. | 9 | 1 | 4 | - | - | 4 | 10 | 1 | - | - | - | 9 |
| Тема 7. Об’єктивна сторона кримінального правопорушення. | 14 | 2 | 4 | - | - | 8 | 11 | - | 2 | - | - | 9 |

| | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Тема 8. Суб'єкт кримінального правопорушення. | 13 | 2 | 4 | - | - | 7 | 10 | 1 | - | - | - | 9 |
| Тема 9. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення. | 12 | 2 | 4 | - | - | 6 | 11 | - | 2 | - | - | 9 |
| Тема 10.Інститут стадій кримінального правопорушення. | 10 | 2 | 4 | - | - | 4 | 10 | - | 1 | - | - | 9 |
| Тема 11. Інститут співучасті у кримінальному правопорушенні. | 12 | 2 | 4 | - | - | 6 | 11 | - | 1 | - | - | 10 |
| Разом за змістовим модулем 1 | **112** | **18** | **36** | **-** | **-** | **58** | **112** | **4** | **8** | **-** | **-** | **100** |
| **Змістовий модуль 2. Множинність кримінальних правопорушень, обставини, що виключають протиправність діяння, звільнення від кримінальної відповідальності, поняття та система покарань. Особливості призначення покарання.** | | | | | | | | | | | | |
| Тема 1.Інститут множинності кримінальних правопорушень. | 13 | 2 | 4 | - | - | 7 | 12 | 1 | - | - | - | 10 |
| Тема 2.Інститут обставин, що виключають протиправність діяння. | 16 | 4 | 4 | - | - | 8 | 13 | - | 2 | - | - | 10 |
| Тема 3. Інститут звільнення від кримінальної відповідальності. | 12 | 2 | 2 | - | - | 8 | 13 | 1 | 1 | - | - | 10 |
| Тема 4 Вчення про покарання | 12 | 2 | 4 | - | - | 6 | 10 | - | - | - | - | 10 |
| Тема 5. Правила призначення покарання. | 12 | 2 | 4 | - | - | 6 | 17 | 1 | 2 | - | - | 10 |
| Тема 6. Інститут звільнення від покарання та його відбування. | 12 | 2 | 4 | - | - | 6 | 15 | - | 1 | - | - | 10 |
| Тема 7. Кримінально-правова характеристика судимості. | 10 | 2 | 4 | - | - | 4 | 11 | - | - | - | - | 10 |
| Тема 8. Заходи кримінально-правового | 8 | 2 | 2 | - | - | 4 | 10 | - | - | - | - | 10 |

| | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| характеру. | | | | | | | | | | | | |
| Тема 9. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. | 8 | - | 4 | - | - | 4 | 13 | - | 1 | - | - | 10 |
| Тема 10. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх. | 10 | - | 4 | - | - | 6 | 15 | 1 | - | - | - | 11 |
| **Разом за змістовим Модулем 2** | **113** | **18** | **36** | **-** | **-** | **59** | **128** | **4** | **8** | **-** | **-** | **101** |
| **Усього годин** | **225** | **36** | **72** | **-** | **-** | **117** | **225** | **8** | **16** | **-** | **-** | **201** |

**Тематика лекційних занять**
**з навчальної дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)»**

| **№ з/п** | **Назва теми** |
|---|---|
| **Модуль 1. Загальні засади кримінального права України** | |
| **1.1** | **Вступ до кримінального права**<br><br>**Мета лекційного заняття:** ознайомити здобувачів вищої освіти з розробками понятійного апарату кримінального права на підставі аналізу основних доктрин та генезису кримінального права; визначити місце кримінального права в системі національного права; дослідити принципи кримінального права та визначити основні завдання науки кримінального права України<br>**План лекції**<br>*1. Генеза і доктрини кримінального права*<br>*2. Кримінальне право як галузь права. Предмет і метод кримінального права*<br>*3. Кримінальне право в системі національного права*<br>*4. Принципи кримінального права. Принцип nullum crivtn sine lege та його реалізація в кримінальному праві України*<br>*5. Наука кримінального права.*<br>*6. Межі Європейської інтеграції кримінального права.*<br><br>**Основна література:**<br>1. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с. |

| | |
|---|---|
| | 2. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>3. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>4. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>5. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>7. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>8. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.<br>9. Тютюгін В.І, Рубащенко М.А, Кримінальне право України.Загальна частина. Навчально практичний посібник. Харків. Право. 254 с.<br>10. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Конвенція Ради Європи від 04.11.1950: станом на 1 серп. 2021 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text<br>11. Договір про функціонування Європейського Союзу (Лісабонський договір) від 13 грудня 2007 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text<br>12. Хартія основоположних прав Європейського Союзу від 7 грудня 2000 р. https://studies.in.ua/pravo_es-shporu/2459-hartya-yevropeyskogo-soyuzu-pro-osnovn-prava-2000-r-2.html |
| **1.2** | **Закон про кримінальну відповідальність**<br>**Мета лекційного заняття:** охарактеризувати форми існування кримінального права; визначити місце і значення закону про кримінальну відповідальність у правовій системі України; засвоїти структуру КК України; з'ясувати принципи чинності закону про кримінальну відповідальність у просторі і часі.<br>**План лекції**<br>*1. Форми існування кримінального права.*<br>*2. Джерела кримінального права*<br>*3. Кримінальне право і кримінальне законодавство: співвідношення понять*<br>*4. Структура КК України*<br>*5. Основні різновиди диспозицій статей КК України*<br>*6. Основні різновиди санкцій статей КК України*<br>*7. Тлумачення закону про кримінальну відповідальність*<br>*8. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі*<br>*9. Зворотна дія закону України про кримінальну відповідальність у часі*<br>10. *Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі*<br>*11.* Джерела європейського кримінального права, що впливають на процедуру екстрадиції (видачі) злочинців. |

| | |
|---|---|
| | **Основна література:**<br>1. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник . В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.Я. Борисов та ін., за ред. В.Я. Тація, В.І. Тютюгіна, В.І. Борисова. 6-те видане, перероблене і доповнення. Харків: Право, 2020. 584 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>5. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>7. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>8. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.<br>9. Тютюгін В.І, Рубащенко М.А, Кримінальне право України.Загальна частина. Навчально практичний посібник. Харків. Право. 2023. 254 с.<br>10. Європейська конвенція про видачу правопорушників : Конвенція Ради Європи від 13.12.1957 : станом на 20 верес. 2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text<br>11. Європейська конвенція про міжнародну дійсність кримінальних вироків (укр) : Конвенція Ради Європи від 28.05.1970 № ETS-70 : станом на 26 верес. 2002 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_341#Text<br>12. Рамкове рішення від 13 червня 2002 р. про європейський ордер на арешт та процедури передачі правопорушників між державами-членами; https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b17 |
| **1.3** | **Вчення про кримінальне правопорушення**<br>**Мета лекційного заняття:** проаналізувати основні підходи до визначення поняття кримінального правопорушення через характеристику його ознак; розкрити суть малозначного діяння та на підставі вивченого; оволодіти вміннями вірної класифікації кримінальних правопорушень; поглибити знання про окремі його види.<br>**План лекції**<br>*a. Генезис поняття кримінального правопорушення*<br>*b. Формально-матеріальні ознаки кримінального правопорушення за чинним законодавством України*<br>*c. Малозначне діяння: ознаки і суть*<br>*d. Класифікація кримінальних правопорушень: новітні підходи*<br>*e. Відмінність кримінальних правопорушень від інших правопорушень* |

| | |
|---|---|
| | **Основна література:**<br>2. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник . В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.Я. Борисов та ін., за ред. В.Я. Тація, В.І. Тютюгіна, В.І. Борисова. 6-те видане, перероблене і доповнення. Харків: Право, 2020. 584 с.<br>3. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>6. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>7. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>8. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>9. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.<br>10. Тютюгін В.І, Рубащенко М.А, Кримінальне право України.Загальна частина. Навчально практичний посібник. Харків. Право. 2023. 254 с. |
| **1.5** | **Склад кримінального правопорушення**<br>**Мета лекційного заняття:** засвоїти структуру та конструкцію складу кримінального правопорушення; засвоїти особливості складів кримінальних правопорушень; освоїти навички кваліфікації кримінальних правопорушень.<br>**План лекції**<br>*1. Кримінальна відповідальність та її підстави.*<br>*2. Склад кримінального правопорушення як центральна категорія науки кримінального права*<br>*3. Кримінальне правопорушення і склад кримінального правопорушення: співвідношення понять*<br>*4. Структура і конструкція складу кримінального правопорушення*<br>*5. Види складів кримінальних правопорушень: науковий та практичний підхід*<br>*6. Кримінально-правова кваліфікація: форми та формула кваліфікації*<br>*7. Юридичне формулювання обвинувачення та основні правила його складання*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник . В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.Я. Борисов та ін., за ред. В.Я. Тація, В.І. Тютюгіна, В.І. Борисова. 6-те видане, перероблене і доповнення. Харків: Право, 2020. 584 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. |

| | |
|---|---|
| | Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>6. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>7. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>8. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>9. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.<br>10. Тютюгін В.І, Рубащенко М.А, Кримінальне право України.Загальна частина. Навчально практичний посібник. Харків. Право. 2023. 254 с. |
| **1.6** | **Об'єкт кримінального правопорушення**<br>**Мета лекційного заняття:** проаналізувати наукові підходи щодо визначення об'єкта кримінально-правового посягання, сформулювати його поняття; засвоїти його види та усвідомити його значення; виробляти навики аналітичного мислення.<br>**План лекції**<br>*1. Вчення про об'єкт кримінального правопорушення*<br>*2. Види об'єктів кримінального правопорушення*<br>*3. Безпосередній об'єкт кримінального правопорушення*<br>*4. та його види*<br>*5. Предмет кримінального правопорушення*<br>*6. Потерпілий від кримінального правопорушення*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник . В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.Я. Борисов та ін., за ред. В.Я. Тація, В.І. Тютюгіна, В.І. Борисова. 6-те видане, перероблене і доповнення. Харків: Право, 2020. 584 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>5. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками |

| | |
|---|---|
| | Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>7. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>8. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.<br>9. Тютюгін В.І, Рубащенко М.А, Кримінальне право України.Загальна частина. Навчально практичний посібник. Харків. Право. 254 с. |
| **1.7** | **Об'єктивна сторона кримінального правопорушення**<br>**Мета лекційного заняття:** розкрити зміст обов'язкових і факультативних ознак об'єктивної сторони кримінального правопорушення; сконцентрувати увагу на найбільш складних та вузлових питаннях даної проблематики.<br>**План лекції**<br>*1. Поняття, ознаки та значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення*<br>*2. Суспільно небезпечні діяння (дія і бездіяльність)*<br>*3. Суспільно небезпечні наслідки, їх поняття та види*<br>*4. Причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням і суспільно небезпечними наслідками.*<br>*5. Факультативні ознаки об'єктивної сторони кримінального правопорушення*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник . В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.Я. Борисов та ін., за ред. В.Я. Тація, В.І. Тютюгіна, В.І. Борисова. 6-те видане, перероблене і доповнення. Харків: Право, 2020. 584 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>5. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>7. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>8. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.<br>9. Тютюгін В.І, Рубащенко М.А, Кримінальне право України.Загальна частина. Навчально практичний посібник. Харків. Право. 254 с. |

| | |
|---|---|
| **1.8** | **Суб'єкт кримінального правопорушення**<br>**Мета лекційного заняття:** визначити особливості ознак суб'єкта кримінального правопорушення; засвоїти навички диференціації понять "суб'єкт кримінального правопорушення" і "суб'єкт кримінально-правової відповідальності"<br>**План лекції**<br>*1. Особа як суб'єкт кримінального правопорушення.*<br>*2. Обов'язкові ознаки суб'єкта кримінального правопорушення*<br>*3. Спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення та його види*<br>*4. Поняття неосудності та її критерії.*<br>*5. Зміст поняття «обмежена осудність»: ознаки та юридичне значення*<br>**Основна література:**<br>1. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник . В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.Я. Борисов та ін., за ред. В.Я. Тація, В.І. Тютюгіна, В.І. Борисова. 6-те видане, перероблене і доповнення. Харків: Право, 2020. 584 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>5. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>6. Марчак В.Я. Обмежена осудність: Навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький нац. у-т, 2013. 460 с.<br>7. Куц В.М., Чорней С.В. Осудність (кримінально-правові аспекти): монографія. Київ: В-во «Норма права». 2021. 186 с.<br>8. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>9. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>10. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.<br>11. Тютюгін В.І, Рубащенко М.А, Кримінальне право України.Загальна частина. Навчально практичний посібник. Харків. Право. 254 с. |
| **1.9** | **Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення**<br>**Мета лекційного заняття:** засвоїти обов'язкові і факультативні ознаки суб'єктивної сторони кримінального правопорушення; сформувати уміння розмежовувати вину за формами та видами; провести розмежування між помилкою та казусом та визначити їх вплив на кримінальну відповідальність<br>**План лекції**<br>*Поняття, ознаки та значення суб'єктивної сторони кримінального правопорушення.* |

| | |
|---|---|
| | *Структура вини*<br>*Форми та види вини*<br>*Умисел та його види*<br>*Теоретична класифікація видів умислу*<br>*Необережність та її види*<br>*Змішана (подвійна)форма вини*<br>*Мотив, мета та емоційний стан кримінального правопорушення*<br>*Помилка та її вплив на кримінальну відповідальність*<br>*Випадок (казус)*<br><br>**Основна література:**<br>1. Куц В.М., Чорней С.В. Осудність (кримінально-правові аспекти): монографія. Київ: В-во «Норма права». 2021. 186 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>5. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник . В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.Я. Борисов та ін., за ред. В.Я. Тація, В.І. Тютюгіна, В.І. Борисова. 6-те видане, перероблене і доповнення. Харків: Право, 2020. 584 с.<br>6. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>7. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>8. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>9. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.<br>10. Тютюгін В.І, Рубащенко М.А, Кримінальне право України.Загальна частина. Навчально практичний посібник. Харків. Право. 254 с. |
| **1.10** | **Інститут стадій вчинення кримінального правопорушення**<br>**Мета лекційного заняття:** визначити суть інститут стадій вчинення кримінального правопорушення; сформувати уміння розмежовувати закінчене кримінальне правопорушення від попередньої протиправної діяльності та добровільну відмову від дійового каяття.<br>**План лекції**<br>1. *Поняття і види сталій вчинення кримінального правопорушення.*<br>2. *Закінчене кримінальне правопорушення.*<br>3. *Попередня протиправна діяльність та її види*<br>4. *Готування до кримінального правопорушення. Відмежування готування від виявлення наміру*<br>5. *Замах на кримінальне правопорушення та його види*<br>6. *Кваліфікація готування та замаху на кримінальне правопорушення*<br>7. *Добровільна відмова від вчинення кримінального правопорушення* |

| | |
|---|---|
| | *та її відмінність від дійового каяття*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник . В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.Я. Борисов та ін., за ред. В.Я. Тація, В.І. Тютюгіна, В.І. Борисова. 6-те видане, перероблене і доповнення. Харків: Право, 2020. 584 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>5. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>7. Шевчук А.В. Стадії вчинення злочину: дис....канд. юрид. наук. Чернівці, 2002. 181 с.<br>8. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>9. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с. |
| **1.1 1** | **Інститут співучасті у кримінальному правопорушенні**<br>**Мета лекційного заняття:** ознайомити з концепцією співучасті у кримінальному правопорушенні; сформувати уміння розмежовувати співучасників за виконуваними ролями та диференціювати форми співучасті; вивчити основні теорії відповідальності за співучасть у кримінальному правопорушенні; провести розмежування між співучастю та причетністю до кримінального правопорушення<br>**План лекції**<br>1. *Концепція співучасті у кримінальному правопорушенні*<br>2. *Об'єктивні і суб'єктивні складові структури співучасті*<br>3. *Види співучасників*<br>4. *Форми співучасті*<br>5. *Теорії відповідальності за співучасть у кримінальному правопорушенні*<br>6. *Спеціальні питання відповідальності за співучасть*<br>7. *Добровільна відмова співучасників*<br>8. *Інститут причетності до кримінального правопорушення.*<br><br>**Основна література:**<br>1. Жаровська Г.П.Співучасть у злочині за кримінальним правом України : Дис ... канд. юрид. наук : 12.00.08. В.о. НАН України. Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. К. : Б.в., 2004. 211 с.<br>2. Кваша О.О. Співучаст у злочині: структура та відповідальність: Монографія. НАН України. Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2013. 560 |

| | |
|---|---|
| | с.<br>3. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>6. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник . В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.Я. Борисов та ін., за ред. В.Я. Тація, В.І. Тютюгіна, В.І. Борисова. 6-те видане, перероблене і доповнення. Харків: Право, 2020. 584 с.<br>7. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>8. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>9. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>10. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с. |
| **Модуль 2. Множинність кримінальних правопорушень, обставини, що виключають протиправність діяння, звільнення від кримінальної відповідальності, поняття та система покарань. Особливості призначення покарання.** | |

| | |
|---|---|
| **2.1.** | **Інститут множинності кримінальних правопорушень.**<br>**Мета лекційного заняття:** визначити поняття та ознаки множинності кримінальних правопорушень; охарактеризувати види одиничних кримінальних правопорушень; сформувати уміння розмежовувати різні форми множинності: повторності, сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень.<br>**План лекції**<br>1. *Поняття множинності кримінальних правопорушень.*<br>2. *Юридичні ознаки множинності кримінальних правопорушень..*<br>3. *Основні форми множинності кримінальних правопорушень, передбачені КК України.*<br>4. *Одиничне кримінальне правопорушення як елемент множинності кримінальних правопорушень. Поняття одиничного кримінального правопорушення. Основні різновиди одиничних кримінальних правопорушень. Продовжуване кримінальне правопорушення. Триваюче кримінальне правопорушення. Кримінальне правопорушення, склад якого передбачає альтернативні діяння. Складне (складене) кримінальне правопорушення.*<br>5. *Сукупність кримінальних правопорушень.. Поняття та ознаки сукупності кримінальних правопорушень передбачених КК України. Окремі прояви множинності кримінальних правопорушень, що віднесені до їх сукупності теорією кримінального права та вітчизняною правозастосовною практикою. Відмінність сукупності кримінальних правопорушень від конкуренції норм у кримінальному праві. Види сукупності кримінальних правопорушень. Особливості кваліфікації сукупності кримінальних правопорушень.*<br>6. *Повторність кримінальних правопорушень. Поняття та ознаки повторності кримінальних правопорушень за КК України. Відмінність повторності кримінальних правопорушень від продовжуваного кримінального правопорушення. Види повторності кримінальних правопорушень. Юридичне значення повторності кримінальних правопорушень. Особливості кваліфікації повторності кримінальних правопорушень..*<br>7. *Рецидив кримінальних правопорушень. Поняття та ознаки рецидиву кримінальних правопорушень за КК України. Співвідношення рецидиву і повторності кримінальних правопорушень. Основні різновиди рецидиву кримінальних правопорушень. Юридичне значення рецидиву кримінальних правопорушень. Особливості кваліфікації рецидиву кримінальних правопорушень.*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с. |

| | |
|---|---|
| | 5. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>6. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>7. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.<br>8. Тютюгін В.І, Рубащенко М.А, Кримінальне право України.Загальна частина. Навчально практичний посібник. Харків. Право. 254 с. |
| **2.2.** | **Інститут обставин, що виключають протиправність діяння.**<br>**Мета лекційного заняття:** ознайомити з правовою природою обставин, що виключають протиправність діяння; визначити право особи на захист; відмежувати необхідну оборону від уявної оборони; розглянути право та обов'язок на затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення; встановити за яких підстав настає кримінальна відповідальність за перевищення меж крайньої необхідності; зупинитись детально на питаннях умов правомірності виправданого ризику.<br>**План лекції**<br>*1. Правова природа обставин, що виключають протиправність діяння. Систематизація (класифікація) обставин, що виключають протиправність діяння, в теорії кримінального права.*<br>*2. Реалізація чи захист свого чи чужого права.*<br>*3. Уявна оборона.*<br>*4. Право та обов'язок затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.*<br>*5. Заподіяння шкоди охоронюваним інтересам в стані крайньої необхідності.*<br>*6. Відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені під впливом примусу.*<br>*7. Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.*<br>*8. Виправданий ризик.*<br>*9. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи або злочинної організації.*<br><br>**Основна література:**<br>1. Боднарук О.М. Необхідна оборона при посяганні на власність: Автореф. Дис….канд.юрид.наук. К., 2012. 20с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>5. Вереша Р.В. Курс кримінального права. Загальна частина. Том І. вчення про кримінальне правопорушення. Підручник. Київ: Алерта, 2021. 434 с.<br>6. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник . В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.Я. Борисов та ін., за ред. В.Я. Тація, В.І. Тютюгіна, В.І. Борисова. 6-те видане, перероблене і доповнення. Харків: Право, 2020. 584 с.<br>7. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с. |

| | |
|---|---|
| | 8. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>9. Ющик О.І. Кримінально-правове регулювання діяння, пов'язаного з ризиком, за законодавством України. Автореф. Дис…канд..юрид.наук.- Одеса, 2004. 19 с.<br>10. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>11. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.<br>12. Тютюгін В.І, Рубащенко М.А, Кримінальне право України.Загальна частина. Навчально практичний посібник. Харків. Право. 254 с. |
| **2.3.** | **Інститут звільнення від кримінальної відповідальності.**<br>**Мета лекційного заняття:** ознайомити із заохочувальними заходами кримінально-правового характеру; дослідити вплив дійового каяття на кримінальну відповідальність за вчинене кримінальне правопорушення; сконцентрувати увагу на складних питаннях звільнення особи від кримінальної відповідальності; вивчити строки давності притягнення до кримінальної відповідальності.<br>**План лекції**<br>*1. Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Відмінність звільнення від кримінальної відповідальності від її виключення. Особливості регламентації звільнення від кримінальної відповідальності в кримінальному праві України. Особливості звільнення від кримінальної відповідальності за діяння, що містять ознаки корупційних правопорушень. Систематизація (класифікація) окремих різновидів звільнення від кримінальної відповідальності в теорії кримінального права.*<br>*2. Заохочувальні заходи кримінально-правового характеру.*<br>*3. Вплив дійового каяття на кримінальну відповідальність за вчинене кримінальне правопорушення.*<br>*4. Особливості примиренням винного з потерпілим.*<br>*5. Умовність передачі особи на поруки трудовому колективу.*<br>*6. Втрата особою суспільної небезпечності або діяння суспільної небезпечності.*<br>*7. Визначення строків давності щодо притягнення особи до кримінальної відповідальності.*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник . В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.Я. Борисов та ін., за ред. В.Я. Тація, В.І. Тютюгіна, В.І. Борисова. 6-те видане, перероблене і доповнення. Харків: Право, 2020. 584 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>5. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник |

| | |
|---|---|
| | для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>7. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>8. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.<br>9. Тютюгін В.І, Рубащенко М.А, Кримінальне право України.Загальна частина. Навчально практичний посібник. Харків. Право. 254 с. |
| **2.4.** | **Вчення про покарання.**<br>**Мета лекційного заняття:** розглянути поняття примусових заходів, що застосовуються судом від імені держави; розмежувати кримінальне покарання від інших видів державного примусу і заходів громадського впливу; ознайомити із різними теоріями мети покарання; розглянути покарання, систематизацію в ККУ; визначити покарання, які можуть застосовуватись лише як основні; охарактеризувати додатковість покарання; ознайомити із покараннями, які можуть призначатись, як основні, так і додаткові.<br><br>**План лекції**<br>*1. Поняття та ознаки покарання за КК України.*<br>*2. Співвідношення покарання та інших заходів кримінального права.*<br>*3. Поняття примусових заходів, що застосовуються судом від імені держави..*<br>*4. Відмінність кримінального покарання від інших видів державного примусу і заходів громадського впливу.*<br>*5. Теорії мети покарання.*<br>*6. Покарання, які застосовуються як основні.*<br>*7. Покарання, які застосовуються на додаток до основних.*<br>8. *Покарання, що можуть призначатися і як основні, і як додаткові*.<br>*9. Поняття та юридична природа спеціальної конфіскації як окремого заходу в кримінальному праві. Відмінність спеціальної конфіскації від конфіскації майна як виду покарання.*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>5. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>6. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>7. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.<br>8. Тютюгін В.І, Рубащенко М.А, Кримінальне право України.Загальна частина. Навчально практичний посібник. Харків. Право. 254 с.<br>9. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню : Конвенція Ради Європи від 26.11.1987 : станом на 24 січ. 1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_068#Text |

| | |
|---|---|
| | 10. Рамкове рішення 2005/212/ЮВС від 24 лютого 2005 року про конфіскацію доходів, засобів і власності, одержаних злочинним шляхом : Рішення Європ. Союзу від 24.02.2005 № 2005/212/ЮВС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_005-05#Text<br>11. Директива 2004/80 від 29 квітня 2004 р. про відшкодування шкоди жертвам злочинів URL: https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/2020/10/14586540832015_compensation_for_victims_of_violent_crimes.pdf<br>12. Директива 2012/29 від 25 жовтня 2012 р. про встановлення мінімальних стандартів щодо прав, підтримки та захисту жертв злочинів та заміну Рамкового рішення 2001/220 URL: https://jurfem.com.ua/wp-content/uploads/2023/09/%D0%94%D0%B8%D1%80%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B0-2012-92.pdf<br>13. Директива 2014/42 від 3 квітня 2014 р. про заморожування та конфіскацію засобів і доходів, одержаних злочинним шляхом, в Європейському Союзі. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_049-14#Text |
| **2.5.** | **Правила призначення покарання.**<br>**Мета лекційного заняття:** охарактеризувати основоположні принципи та засади призначення покарання; охарактеризувати фактори, які знижують або посилюють ступінь суспільної небезпеки кримінального правопорушення; дослідити вплив незакінченого кримінального правопорушення і кримінального правопорушення вчиненого у співучасті на розмір покарання; визначення покарання при вчиненні кількох кримінальних правопорушень чи при сукупності вироків.<br>**План лекції**<br>*1. Загальні засади призначення покарання. Поняття загальних засад призначення покарання. Загальні засади призначення покарання, передбачені КК України. Обставини, які пом'якшують покарання. Обставини, які обтяжують покарання.*<br>*2. Основоположні принципи та засади призначення покарання.*<br>*3. Фактори, які знижують або посилюють ступінь суспільної небезпеки кримінального правопорушення.*<br>*4. Вплив на розмір покарання незакінченого кримінального правопорушення чи кримінального правопорушення вчиненого у співучасті.*<br>*5. Призначення більш м'якого покарання ніж передбачено законом.*<br>*6. Визначення покарання при вчиненні кількох кримінальних правопорушень.*<br>*7. Кваліфікація і покарання за кримінальне правопорушення, вчинене після винесення вироку.*<br>*8. Правила складання покарань і зарахування строку ув'язнення.*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>6. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна |

| | |
|---|---|
| | частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.<br>7. Тютюгін В.І, Рубащенко М.А, Кримінальне право України.Загальна частина. Навчально практичний посібник. Харків. Право. 254 с.<br>8. Європейська конвенція про незастосування строків давності до злочинів проти людяності та воєнних злочинів: Конвенція Ради Європи від 25.01.1974: станом на 6 березня 2008 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_125#Text |
| **2.6.** | **Інститут звільнення від покарання та його відбування.**<br>**Мета лекційного заняття:** охарактеризувати поняття квазізаходів кримінально-правового впливу; окремо зупинитись на кожному виді звільнення від покарання та його відбування; провести розмежування між близькими видами звільнення від покарання.<br>**План лекції**<br>*1. Характеристика окремих видів звільнення від покарання та його відбування, передбачених КК України.*<br>*2. Звільнення від покарання у зв'язку з втратою особою суспільної небезпечності.*<br>*3. Випробовування, умова звільнення від покарання.*<br>*4. Звільнення від відбування покарання з випробовуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років.*<br>*5. Визначення строків давності виконання обвинувального вироку.*<br>*6. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.*<br>*7. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким.*<br>*8. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.*<br>*9. Вплив хвороби особи на подальше відбування покарання.*<br>*10. Звільнення від відбування покарання у звязку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу засудженого для обміну як військовополоненого.*<br>*11. Акти Верховної Ради і Президента, щодо звільнення від покарання.*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>3. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>6. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>7. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.<br>8. Тютюгін В.І, Рубащенко М.А, Кримінальне право України.Загальна частина. Навчально практичний посібник. Харків. Право. 254 с.<br>9. Рекомендації CM/Rec(2010)1 Комітету Міністрів державам членам про правила Ради Європи про пробації. URL: https://rm.coe.int/16806f4097 |

| | |
|---|---|
| **2.7.** | **Кримінально-правова характеристика судимості.**<br>**Мета лекційного заняття:** сформулювати поняття та ознаки судимості; проаналізувати правові наслідки судимості; визначити строки погашення судимості; дослідити підстави та порядок зняття судимості.<br>**План лекції:**<br>*1. Поняття та ознаки судимості.*<br>*2. Правові наслідки судимості.*<br>*3. Строки погашення судимості.*<br>*4. Підстави та порядок зняття судимості.*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>5. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>6. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>7. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.<br>8. Тютюгін В.І, Рубащенко М.А, Кримінальне право України.Загальна частина. Навчально практичний посібник. Харків. Право. 254 с. |
| **2.8.** | **Заходи кримінально-правового характеру.**<br>**Мета лекційного заняття:** охарактеризувати заходи кримінально-правового характеру, що застосовуються до неосудних та обмежено осудних осіб; визначити підстави та умови застосування примусового лікування; встановити предмети, що підпадають під спеціальну конфіскацію.<br>**План лекції:**<br>*1. Примусові заходи медичного характеру за КК України. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру.*<br>*2. Заходи кримінально-правового характеру, що застосовуються до неосудних та обмежено осудних осіб.*<br>*3. Підстави та умови примусового лікування.*<br>*4. Обмежувальні заходи.*<br>*5. Спеціальна конфіскація.*<br>*6. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с. |

| | |
|---|---|
| | 4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>5. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>6. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.<br>7. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.<br>8. Директива європейського парламенту і ради 2014/42/ЄС від 3 квітня 2014 року про заморожування та конфіскацію засобів і доходів, одержаних злочинним шляхом, в європейському союзі. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_049-14#Text<br>9. Директива європейського парламенту та ради 2009/52/ЄС від 18 червня 2009 року що передбачає мінімальні стандарти щодо санкцій та заходів стосовно роботодавців громадян третіх країн за їх незаконного перебування. URL:https://ips.ligazakon.net/document/EU090093 |

## ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)»

| № з/п | Назва теми |
|---|---|
| **Модуль 1 Загальні засади кримінального права України** | |
| **1.1** | **Вступ до кримінального права**<br>**План практичного заняття**<br>*1. Поняття кримінального права, його предмет.*<br>*2. Завдання, функції та принципи кримінального права.*<br>*3. Система кримінального права.*<br>*4. Зв'язок кримінального права з іншими галузями права.*<br>*5. Принципи кримінального права. Принцип nullum crivtn sine lege та його реалізація в кримінальному праві України*<br>*6. Наука кримінального права. Методи науки кримінального права.*<br>*7. Межі Європейської інтеграції кримінального права.*<br>*8. Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>5. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Конвенція Ради Європи від 04.11.1950: станом на 1 серп. 2021 р. |

| | |
|---|---|
| | URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text<br>7. Договір про функціонування Європейського Союзу (Лісабонський договір) від 13 грудня 2007 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text<br>8. Хартія основоположних прав Європейського Союзу від 7 грудня 2000 р. https://studies.in.ua/pravo_es-shporu/2459-hartya-yevropeyskogo-soyuzu-pro-osnovn-prava-2000-r-2.html<br>9. Рішення ЄСПЛ у справі «Василяускас проти Литви» (Vasiliauskas v. Lithuania, GC, ECtHR, 2015. URL: https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-158290%22]}<br>10. Рішення ЄСПЛ у справі «Дрелінгас проти Литви» (Drelingas v. Lithuania, ECtHR, 2019. URL: https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-191702%22]} |
| **1.2**. | **Закон про кримінальну відповідальність.**<br>**План практичного заняття**<br>*1. Форми існування кримінального права.*<br>*2. Джерела кримінального права*<br>*3. Кримінальне право і кримінальне законодавство: співвідношення понять*<br>*4. Структура КК України*<br>*5. Основні різновиди диспозицій статей КК України*<br>*6. Основні різновиди санкцій статей КК України*<br>*7. Тлумачення закону про кримінальну відповідальність*<br>*8. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі*<br>*9. Зворотна дія закону України про кримінальну відповідальність у часі*<br>*10. Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі.*<br>*11.* Джерела європейського кримінального права, що впливають на процедуру екстрадиції (видачі) злочинців.<br>*12. Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>2. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>3. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.<br>5. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>6. Європейська конвенція про видачу правопорушників : Конвенція Ради Європи від 13.12.1957 : станом на 20 верес. 2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text<br>7. Європейська конвенція про міжнародну дійсність кримінальних вироків (укр) : Конвенція Ради Європи від 28.05.1970 № ETS-70 : станом на 26 верес. 2002 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_341#Text<br>8. Рамкове Рішення Ради від 13 червня 2002 року про європейський ордер на арешт та процедури передачі правопорушників між державами-членами |

| | |
|---|---|
| | (2002/584/ЮВС) : Рішення Ради Європи від 13.06.2002 № 2002/584/ЮВС : станом на 28 берез. 2009 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b17#Text<br>9. Справа ЄСПЛ «Сорінг проти Сполученого Королівства» від 7 липня 1989 року (заява №14038/88). |
| **1.3** | **Вчення про кримінальне правопорушення**<br><br>**План практичного заняття**<br>*1. Поняття та ознаки кримінального правопорушення.*<br>*2. Поняття та ознаки малозначного діяння, що формально містить ознаки кримінального правопорушення*<br>*3. Відмінність кримінальних правопорушень від інших правопорушень.*<br>*4. Класифікація кримінальних правопорушень.*<br>*5. Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>6. Рішення ЄСПЛ у справі «Енгель та Інші проти Нідерландів» (Engel and Others v. The Netherlands, ECtHR, 8 June 1976). URL: https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-57479%22]}<br>7. Гурепка проти України, ЄСПЛ, 2005. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_437#Text |
| **1.4**. | **Кримінальна відповідальність та її підстави**<br><br>**План практичного заняття**<br>*1. Поняття та ознаки кримінальної відповідальності.*<br>*2. Підстави кримінальної відповідальності.*<br>*3. Форми реалізації кримінальної відповідальності.*<br>*4. Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с. |

| | |
|---|---|
| | 3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с |
| 1.5. | **Склад кримінального правопорушення і кваліфікація кримінального правопорушення**<br>**План практичного заняття**<br>*1. Поняття і значення складу кримінального правопорушення*<br>*2. Конструкція складу кримінального правопорушення*<br>*3. Види складів кримінального правопорушення*<br>*4. Кваліфікація кримінального правопорушення*<br>*5. Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с. |
| **1.6**. | **Об'єкт кримінального правопорушення**<br><br>**План практичного заняття**<br>*1. Поняття об'єкта кримінального правопорушення і його структурні елементи.*<br>*2. Види об'єктів кримінального правопорушення*<br>*3. Безпосередній об'єкт кримінального правопорушення та його види.*<br>*4. Предмет кримінального правопорушення*<br>*5. Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. |

| | |
|---|---|
| | Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с. |
| **1.7** | **Об'єктивна сторона кримінального правопорушення**<br><br>**План практичного заняття**<br>*1. Поняття, ознаки і значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення*<br>*2. Суспільно небезпечне діяння (дія чи бездіяльність).*<br>*3. Значення нездоланної сили, фізичного і психічного примусу для вирішення питання про кримінальну відповідальність.*<br>*4. Суспільно небезпечні наслідки, їх поняття та види.*<br>*5. Причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням і суспільно небезпечними наслідками та його значення в кримінальному праві.*<br>*6. Факультативні ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення і їх значення для кримінальної відповідальності.*<br>*7. Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с. |
| **1.8**. | **Суб'єкт кримінального правопорушення**<br>*1. Поняття і види суб'єктів кримінального правопорушення*<br>*2. Поняття неосудності та її критерії.*<br>*3. Обмежена осудність.*<br>*4. Відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені в стані сп'яніння.*<br>*5. Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. |

| | |
|---|---|
| | І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с. |
| **1.9** | **Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення**<br><br>**План практичного заняття**<br>*1. Поняття суб'єктивної сторони кримінального правопорушення та її значення.*<br>*2. Поняття, зміст і ступінь вини.*<br>*3. Форми і види вини.*<br>*4. Поняття і види умислу. Теоретична класифікація видів умислу.*<br>*5. Поняття і види необережності. Особливості відповідальності за необережні правопорушення..*<br>*6. Змішана (подвійна) форма вини.*<br>*7. Мотив і мета кримінального правопорушення.*<br>*8. Помилка та її вплив на кримінальну відповідальність.*<br>*9. Випадок (казус).*<br>*10. Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с. |
| **1.10** | **Інститут стадій кримінального правопорушення**<br><br>**План практичного заняття**<br>*1. Поняття і види стадій вчинення кримінального правопорушення*<br>*2. Закінчене кримінальне правопорушення.*<br>*3. Незакінчене кримінальне правопорушення і його види.*<br>*4. Готування до кримінального правопорушення.*<br>*5. Замах на кримінальне правопорушення та його види.*<br>*6. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення.*<br>*7. Добровільна відмова від вчинення кримінального правопорушення та її відмінність від діяльного каяття.* |

| | |
|---|---|
| | *8. Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.<br>7. Шевчук А.В. Стадії вчинення злочину: дис....канд. юрид. наук. Чернівці, 2002. 181 с. |
| **1.11.** | **Інститут співучасті у кримінальному правопорушенні**<br><br>**План практичного заняття**<br>*1. Поняття і ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні.*<br>*2. Форми співучасті.*<br>*3. Види співучасників.*<br>*4. Підстави і межі відповідальності співучасників.*<br>*5. Спеціальні питання відповідальності за співучасть.*<br>*6. Причетність до кримінального правопорушення.*<br>*7. Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Жаровська Г.П.Співучасть у злочині за кримінальним правом України : Дис ... канд. юрид. наук : 12.00.08. В.о. НАН України. Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. К. : Б.в., 2004. 211 с.<br>2. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>3. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>4. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>5. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>6. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>7. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с. |
| **Модуль 2. Множинність кримінальних правопорушень, обставини, що виключають протиправність діяння, звільнення від кримінальної відповідальності, поняття та** | |

| | |
|---|---|
| **система покарань. Особливості призначення покарання.** | |
| **2.1** | **Інститут множинності кримінальних правопорушень**<br><br>**План практичного заняття**<br>*1. Поняття множинності кримінальних правопорушень*<br>*2. Одиничне кримінальне правопорушення як складовий елемент множинності кримінальних правопорушень. Види одиничних кримінальних правопорушень.*<br>*3. Повторність кримінальних правопорушень*<br>*4. Сукупність кримінальних правопорушень*<br>*5. Рецидив кримінальних правопорушень*<br>*6. Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с. |
| **2.2** | **Інститут обставин, що виключають протиправність діяння**<br><br>**План практичного заняття**<br>*1. Поняття і види обставин, що виключають протиправність діяння.*<br>*2. Поняття необхідної оборони та умови її правомірності.*<br>*3. Уявна оборона.*<br>*4. Перевищення меж необхідної оборони.*<br>*5. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.*<br>*6. Крайня необхідність. Різниця між необхідною обороною і крайньою необхідністю.*<br>*7. Фізичний та психічний примус.*<br>*8. Виконання наказу або розпорядження.*<br>*9. Діяння, пов'язане з ризиком.*<br>*10. Виконання обовязку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.*<br>*11. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації.*<br>*12. Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Боднарук О.М. Необхідна оборона при посяганні на власність: Автореф. Дис….канд.юрид.наук. К., 2012. 20с. |

| | |
|---|---|
| | 2. Ющик О.І. Кримінально-правове регулювання діяння, пов'язаного з ризиком, за законодавством України. Автореф. Дис…канд..юрид.наук.- Одеса, 2004. 19 с.<br>3. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>4. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>5. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>6. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>7. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>8. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с. |
| **2.3** | **Інститут звільнення від кримінальної відповідальності**<br><br>**План практичного заняття**<br>*1. Поняття і види звільнення від кримінальної відповідальності.*<br>*2. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям (ст. 45 КК).*<br>*3. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим (ст. 46 КК).*<br>*4. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки (ст. 47 КК).*<br>*5. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки (ст. 48 КК).*<br>*6. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності ( ст. 49 КК).*<br>*7. Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с. |
| **2.4** | **Вчення про покарання** |

**План практичного заняття**

1. *Поняття та ознаки покарання за кримінальним законом України.*
2. *Відмінність кримінального покарання від інших видів державного примусу і заходів громадського впливу.*
3. *Мета покарання. Законодавче визначення мети покарання і його практичне значення. Наука кримінального права про мету покарання.*
4. *Система покарань.*
5. *Основні покарання.*
6. *Додаткові покарання.*
7. *Покарання, що можуть призначатися і як основні, і як додаткові.*
8. *Розв'язування тестів, задач (казусів).*

**Основна література:**


1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.
2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.
3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.
4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.
5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с
6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с.
7. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню : Конвенція Ради Європи від 26.11.1987 : станом на 24 січ. 1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_068#Text
8. Рамкове рішення 2005/212/ЮВС від 24 лютого 2005 року про конфіскацію доходів, засобів і власності, одержаних злочинним шляхом : Рішення Європ. Союзу від 24.02.2005 № 2005/212/ЮВС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_005-05#Text
9. Директива 2004/80 від 29 квітня 2004 р. про відшкодування шкоди жертвам злочинів URL: https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/2020/10/14586540832015_compensation_for_victims_of_violent_crimes.pdf
10. Директива 2012/29 від 25 жовтня 2012 р. про встановлення мінімальних стандартів щодо прав, підтримки та захисту жертв злочинів та заміну Рамкового рішення 2001/220 URL: https://jurfem.com.ua/wp-content/uploads/2023/09/%D0%94%D0%B8%D1%80%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B0-2012-92.pdf
11. Директива 2014/42 від 3 квітня 2014 р. про заморожування та конфіскацію засобів і доходів, одержаних злочинним шляхом, в Європейському Союзі. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_049-14#Text
12. Рішення ЄСПЛ у справі «Велч проти Сполученого королівства». (Case of Welch v. The United Kingdom, ECtHR. 1995);

| | |
|---|---|
| | https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-57927%22]}<br>13. Рішення ЄСПЛ у справі «Скалка проти Польщі» (Skalka v. Poland, ECtHR, 2003). URL: https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-61105%22]}<br>14. Рішення ЄСПЛ у справі «Вінтер та інші проти Сполученого Королівства». (Vinter and Others v. UK, ECtHR, 9 July 2013). https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22002-7652%22]} |
| **2.5** | **Правила призначення покарання**<br><br>**План практичного заняття**<br>1. *Принципи призначення покарання.*<br>2. *Загальні засади призначення покарання.*<br>3. *Обставини, які пом'якшують і обтяжують відповідальність.*<br>4. *Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення і за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті.*<br>5. *Призначення більш м'якого покарання ніж передбачено законом.*<br>6. *Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.*<br>7. *Призначення покарання за сукупністю вироків.*<br>8. *Правила складання покарань і зарахування строку ув'язнення.*<br>9. *Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Європейська конвенція про незастосування строків давності до злочинів проти людяності та воєнних злочинів: Конвенція Ради Європи від 25.01.1974: станом на 6 березня 2008 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_125#Text<br>2. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>3. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>4. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>5. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>6. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>7. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с. |
| **2.6** | **Інститут звільнення від покарання та його відбування**<br><br>**План практичного заняття**<br>1. *Поняття звільнення від покарання та його види.*<br>2. *Звільнення від покарання у зв'язку з втратою особою суспільної небезпечності.*<br>3. *Звільнення від відбування покарання з випробовуванням.* |

| | |
|---|---|
| | 4. *Звільнення від відбування покарання з випробовуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років.*<br>5. *Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.*<br>6. *Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.*<br>7. *Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким.*<br>8. *Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.*<br>9. *Звільнення від покарання за хворобою.*<br>10. *Звільнення від відбування покарання у звязку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу засудженого для обміну як військовополоненого.*<br>11. *Амністія і помилування*<br>12. *Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Рекомендації CM/Rec(2010)1 Комітету Міністрів державам членам про правила Ради Європи про пробації. URL: https://rm.coe.int/16806f4097<br>2. Рішення ЄСПЛ у справі «Петухов проти України (№ 2)» (Заява №41216/13). URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d98#Text<br>3. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>4. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>5. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>6. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>7. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>8. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с. |
| **2.7** | **Кримінально-правова характеристика судимості**<br>**План практичного заняття**<br>1. *Поняття судимості.*<br>2. *Погашення судимості.*<br>3. *Зняття судимості.*<br>4. *Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. |

| | |
|---|---|
| | Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с. |
| **2.8** | **Заходи кримінально-правового характеру**<br>**План практичного заняття**<br>*1. Примусові заходи медичного характеру.*<br>*2. Примусове лікування.*<br>*3. Спеціальна конфіскація.*<br>*4. Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Директива європейського парламенту і ради 2014/42/ЄС від 3 квітня 2014 року про заморожування та конфіскацію засобів і доходів, одержаних злочинним шляхом, в європейському союзі. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_049-14#Text<br>2. Регламент 2018/1805, від 14 листопада 2018 р. про взаємне визнання постанов про заморожування та конфіскацію. https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1805/oj/eng<br>3. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>4. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>5. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>6. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>7. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>8. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с. |
| **2.9** | **Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб**<br><br>**План практичного заняття**<br>*1. Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.*<br>*2. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру.*<br>*3. Підстави і порядок звільнення юридичної особи від застосування заходів* |

| | |
|---|---|
| | *кримінально-правового характеру.*<br>4. *Види заходів кримінально-правового характеру, які застосовуються до юридичних осіб та особливості їх призначення.*<br>5. *Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.*<br>6. *Застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю кримінальних правопорушень.*<br>7. *Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Директива європейського парламенту та ради 2009/52/ЄС від 18 червня 2009 року що передбачає мінімальні стандарти щодо санкцій та заходів стосовно роботодавців громадян третіх країн за їх незаконного перебування. URL:https://ips.ligazakon.net/document/EU090093<br>2. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>3. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>4. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>5. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>6. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>7. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с. |
| **2.10** | **Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх**<br><br>**План практичного заняття**<br>1. *Особливості звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності.*<br>2. *Види покарань, які застосовуються до неповнолітніх і особливості їх призначення.*<br>3. *Підстави і порядок звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування.*<br>4. *Погашення і зняття судимості.*<br>5. *Розв'язування тестів, задач (казусів).*<br><br>**Основна література:**<br>1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, Висновками Верховного Суду України /упоряд. С.Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 792 с.<br>2. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.<br>3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. |

| | |
|---|---|
| | Ярослава Мудрого. 7 ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.<br>4. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.<br>5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с<br>6. Татарчук І., Дяків Т. Кримінальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 240 с. |

- ✓ **ІНДЗ – для змістового модуля, або навчальної дисципліни за власним вибором здобувача вищої освіти, узгодженим з викладачем**

**Методичні рекомендації до написання ІНДЗ**

**Мета й етапи підготовки роботи**

Метою ІНДЗ є поглиблення і закріплення здобувачами теоретичних знань та набуття вмінь пов'язувати свої знання з практикою. ІНДЗ виконується за власним вибором студента. Студент має право виконати одне ІНДЗ за період вивчення навчальної дисципліни або у першому або у другому модулі. Виконання ІНДЗ дає студентові можливість навчитися самостійно використовувати й узагальнювати теоретичні положення та інформаційні матеріали, формулювати власні погляди стосовно невирішених проблем та обґрунтовувати висновки і пропозиції, спрямовані на їх вирішення та отримати додаткові бали до модуль-контролю.

**Основні етапи виконання ІНДЗ**

І. Вибір теми та визначення завдань дослідження.

ІІ. Добір та вивчення літератури, збирання та обробка інформації.

ІІІ. Складання плану роботи.

ІV. Написання та оформлення ІНДЗ.

**Структура та обсяг ІНДЗ**

ІНДЗ повинно мати чітку логічну побудову з відповідними складовими елементами. Традиційно ІНДЗ складається зі вступу, основної частини та висновків.

У вступі дають оцінку сучасного стану досліджуваної проблеми. Основна частина роботи поділяється на кілька розділів. Перший з них, зазвичай, присвячується теоретико-методологічним питанням досліджуваної теми; інші – питанням аналізу досліджуваної проблеми, обґрунтуванню висновків та пропозицій щодо її вирішення.У висновках стисло підсумовують результати дослідження. Тут містяться висновки і пропозиції, що показують, якою мірою досягнута мета та вирішені завдання, поставлені у вступі.

Обсяг ІНДЗ – 8 – 12 сторінок формату А 4 комп'ютерного набору. Приблизний обсяг структурних складових тексту ІНДЗ (кількість сторінок): вступ – 1 – 2; основна частина – 9 – 11; висновки – 1 – 2.

**Оформлення та захист ІНДЗ**. ІНДЗ має бути написано українською мовою та правильно оформлено. Текст роботи повинен розміщуватися на одній сторінці аркуша паперу, з полями не менш як 30 мм – зліва, 15 мм – справа, 20 мм – вгорі, 20 мм – внизу. Роботу комплектують у такій послідовності: титульна сторінка, зміст, вступ, основна частина, висновки, список літератури, додатки (в разі необхідності).

Зміст оформляють у вигляді переліку назв розділів роботи, для кожного з яких вказують відповідний номер початкової сторінки тексту. Розділи позначають арабськими цифрами (1, 2, 3), підрозділи позначають номером розділу та підрозділу через крапку (1.1, 1.2 або 2.1, 2.2 і т. д.).

Обсяг роботи визначається вмінням здобувача стисло і водночас вичерпно розкрити тему, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції – в межах 8-12 сторінок тексту, шрифтом 14 через півтора інтервалу.

Нумерація сторінок має бути наскрізною: номер сторінки проставляють арабськими цифрами унизу сторінки, але на титульній сторінці (перша сторінка роботи) і на сторінці, де знаходиться зміст номер сторінки не проставляють.

Ілюстративний матеріал у формі схем, діаграм, графіків тощо оформляється таким чином: знизу під ілюстрацією з великої букви пишуть слово «Рис.» і проставляють його номер, який складається з номера розділу та порядкового номера рисунка у даному розділі. Наприклад: Рис. 2.1 – перший рисунок другого розділу.

Текст ІНДЗ повинен бути оригінальним і відповідати правилам академічної доброчесності, що діють у ЧНУ імені Юрія Федьковича:

- ✓ «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/
- ✓ «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

**Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:**

- ✓ допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- ✓ не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- ✓ додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.

Критерієм оригінальності творів використовується показник рівня оригінальності тексту у відсотках, отриманих за допомогою програмно-технічних засобів перевірки на плагіат відповідно до вищевказаного положення.

У тексті обов'язково мають бути зроблені посилання на джерела, з яких була запозичена цифрова інформація, а також цитати, що наводяться в дослідженні. Посилання на джерела рекомендується здійснювати посторінково наприклад:

Ющик О.І. Пенітенціарна пробація як механізм попередження вчинення повторних кримінальних правопорушень. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія Право. Випуск 65. 2021. С. 326-331.

**При виконанні ІНПЗ зверніть увагу на:**

1) необхідність структурування наданого матеріалу і збереження логіки викладу;
2) врахування зарубіжного досвіду обраної проблематики;
3) особливості вітчизняної практики;

**Критерії оцінювання ІНДЗ**

***Відповідність змісту роботи окресленому завданню оцінюватиметься за***

***наступними критеріями:***

| № | Критерії оцінювання ІНДЗ | К-ть балів (максимум 10 балів) |
|---|---|---|
| **1.** | рівень теоретичних знань студента; | **2** |
| **2.** | рівень опрацювання студентом нормативно-правових актів; | **2** |
| **3.** | аналіз судової практики/правових позицій ВС, ЄСПЛ/ статистичних даних; | **3** |
| **4.** | рівень обґрунтування необхідності/доцільності пропонованих новацій. | **3** |

## ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)»

**Методичні рекомендації до самостійної роботи**

Дисципліна «Кримінальне право (Загальна частина)» є однією із базових дисциплін, що викладається здобувачам освіти юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Високий рівень знань базису кримінального права забезпечує успішність та прогресивність в роботі юристів, зокрема в правоохоронній та судовій системах.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, визначається навчальним планом і становить 30 % загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення даної дисципліни. Адже повноцінне оволодіння навчальним матеріалом передбачає систематичну постійну роботу здобувачів для закріплення знань.

Послідовність і зміст розділів, визначених навчальною програмою, а також перелік питань для самоконтролю забезпечують цілісність лекційного і практичного засвоєння матеріалу. Необхідно перетворити студента з пасивного споживача знань на активного їх творця, здатного сформулювати проблему, проаналізувати шляхи її вирішення, знайти оптимальний результат та фахове застосування. Досвід постійної роботи студентів стане не тільки важливою формою навчального процесу та визначиться розширенням знань з дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)», а й стане основою творчого саморозвитку фахівця у процесі трудової діяльності.

Самостійна робота це форма навчання, в якій здобувач освіти засвоює необхідні знання, опановує уміннями і навиками, навчається планомірно і систематично працювати, мислити, формує свій стиль розумової діяльності

Самостійна робота над навчальною дисципліною «Кримінальне право» може включати:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації;
- підготовка до виступу на семінарських заняттях;
- систематизацію вивченого матеріалу перед модуль-контролем та заліком;
- опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей;
- проходження курсів за тематикою робочої програми навчальної дисципліни на онлайн-платформах неформальної освіти, що підтверджені відповідними сертифікатами (з можливістю верифікації їх справжності на таких онлайн-платформах);
- переклад іноземних джерел встановленої тематики;
- розв'язування практичних задач.

Методичне забезпечення самостійної роботи студентів передбачає засоби самоконтролю (питання та завдання для самоконтролю). Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів також передбачає використання інформаційних технологій.

Самостійна та індивідуальна робота студентів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення конкретної навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, методичними рекомендаціями (вказівками), практикумами, науковою літературою та періодичними виданнями.

**Завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)»**

| № з/п | Назва теми | Кількість годин |
|---|---|---|
| 1. | Поняття, завдання та система кримінального права.<br>1.1 Поняття кримінального права<br>1.2 Завдання кримінального права<br>1.3 Система кримінального права | 4 |
| 2. | Закон про кримінальну відповідальність.<br>2.1 Закон про кримінальну відповідальність<br>2.2 Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі<br>2.3 Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі<br>2.4 Тлумачення закону про кримінальну відповідальність | 4 |
| 3. | Поняття кримінального правопорушення.<br>3.1 Поняття кримінального правопорушення.<br>3.2 Суспільна небезпечність як ознака кримінального правопорушення<br>3.3 Протиправність, як ознака кримінального правопорушення<br>3.4 Винність, як ознака кримінального правопорушення<br>3.5 Малозначність діяння | 7 |
| 4. | Кримінальна відповідальність та її підстави.<br>4.1 Поняття кримінальної відповідальності<br>4.2 Форми реалізації кримінальної відповідальності | 4 |
| 5. | Склад кримінального правопорушення і кваліфікація кримінального правопорушення.<br>5.1 Структура та елементи складу кримінального правопорушення<br>5.2 Факультативні ознаки складу кримінального правопорушення<br>5.3 Поняття та формула кваліфікації кримінального правопорушення | 4 |
| 6. | Об’єкт кримінального правопорушення.<br>6.1 Безпосередній обєкт кримінального правопорушення<br>6.2 Предмет кримінального правопорушення<br>6.3 Потерпілий кримінального правопорушення | 4 |
| 7. | Об’єктивна сторона кримінального правопорушення.<br>7.1 Суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність)<br>7.2 Суспільно небезпечні наслідки<br>7.3 Причинний зв’язок між суспільно небезпечним діянням і суспільно небезпечниими насідками | 8 |
| 8. | Суб’єкт кримінального правопорушення .<br>8.1 Поняття суб’єкта кримінального правопорушення<br>8.2 Осудність, як ознака суб’єкта кримінального правопорушення | 7 |

| | | |
|---|---|---|
| | 8.3 Критерії неосудності | |
| 9. | Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення.<br>9.1 Поняття суб'єктивної сторони кримінального правопорушення<br>9.2 Вина, як обов'язкова ознака суб'єктивної сторони кримінального правопорушення<br>9.3 Мотив, мета та емоційний стан, як факультативні ознаки суб'єктивної сторони кримінального правопорушення | 8 |
| 10. | Стадії кримінального правопорушення.<br>10.1 Готування до вчинення кримінального правопорушення<br>10.2 Замах до вчинення кримінального правопорушення<br>10.3 Добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до завершення | 4 |
| 11. | Співучасть у кримінальному правопорушенні.<br>11.1 Організатор кримінального правопорушення<br>11.2 Підбурювач кримінального правопорушення<br>11.3 Пособник кримінального правопорушення<br>11.4 Виконавець кримінального правопорушення | 6 |
| 12. | Повторність, сукупність і рецидив кримінальних правопорушень.<br>12.1 Повтрніст кримінального правопорушення<br>12.2 Сукупність кримінального правопорушення<br>12.3 Повторність кримінального правопорушення | 8 |
| 13. | Обставини, що виключають протиправність діяння.<br>13.1 Діння пов'язане з ризиком<br>13.2 Виконання наказу або розпорядження<br>13.3 Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття організованої групи чи злочинної організації | 7 |
| 14. | Звільнення від кримінальної відповідальності.<br>14.1 Звільнення від кримінальної відповідальності з дійовим каяттям<br>14.2 Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим<br>14.3 Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з закінченням строку давності | 7 |
| 15. | Поняття і мета покарання. Система і види покарань.<br>15.1 Поняття і мета покарання<br>15.2 Позбавлення державної нагороди України<br>15.3 Пробаційний нагляд | 6 |
| 16. | Призначення покарання.<br>16.1 Принципи призначення покарання<br>16.2 Загальні засади призначення покарання<br>16.3 Призначення більш м'якого покарання ніж передбачено законом | 5 |
| 17. | Звільнення від покарання та його відбування.<br>17.1 Звільнення від відбування покарання з випробуваням<br>17.2 Умовно-дострокове звільнення<br>17.3 Звільнення від відбування покарання вагітних жінок та жінок, які мають дітей до 7 років | 6 |
| 18. | Судимість.<br>18.1 Поняття судимості<br>18.2 Погашення та зняття судимості | 4 |
| 19. | Інші заходи кримінально-правового характеру. | 4 |

| | | |
|---|---|---|
| | 19.1 Обмежувальні заходи<br>19.2 Примусові заходи медичного характеру<br>19.3 Спеціальна конфіскація | |
| 20. | Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.<br>20.1 Види юридичних осіб до яких застосовуються заходи кримінального характеру<br>20.2 Ліквідація юридичної особи<br>20.3 Конфіскація майна юридичної особи | 4 |
| 21. | Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.<br>21.1 Кримінально- правові заходи виховного характеру<br>21.2 Види покарань, які застосовуються до неповнолітніх<br>21.3 Звільнення від кримінальної відповідальнастя та покарання неповнолітніх | 6 |
| **РАЗОМ** | | **117** |

## МЕТОДИ НАВЧАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)»

Навчання та викладання побудоване на компетентнісному і студентоцентричному підходах, принципах академічної свободи і академічної доброчесності. Базується на інтерактивному навчанні практичного спрямування у формах лекцій (лекція-диспут, гостьова лекція, лекція-презентація), практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи, міні-досліджень здобувачів вищої освіти за індивідуальною траєкторією (ІНДЗ).

З метою забезпечення викладання навчальної дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)» використовуються планування освітнього процесу, науково-методичне забезпечення та оцінювання результатів навчання, передбачені Положенням про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 30 липня 2026 року) https://media.chnu.edu.ua/media/xpocgrk2/polozhennia-pro-osvitnii-protses-2026.pdf?_gl=1*o4sly0*_ga*NTA3MjY5NjkzLjE3NzQ5ODkzOTA.*_ga_Q6273NZQ6Z*czE3ODc3NzUzNDAkbzQkZzEkdDE3ODc3NzU2NTgkajYwJGwwJGgw

Основні методи навчання та викладання:

- методи організації і проведення навчально-пізнавальної діяльності: вербальні (словесні), наочні, проблемно-пошукові, індуктивно-дедуктивні;
- методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: інтерактивні ігри (платформа Kahoot), навчальні дискусії, заохочення і стимулювання навчальної діяльності; бінарні методи навчання.
- методи контролю і самоконтролю у навчанні: опитування, письмові роботи, тестування, есе, компютерний контроль, самоконтроль;
- кейс-метод;
- метод «мозкового штурму»;
- робота в малих групах;
- ділова гра.

## СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

## ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Формами поточного контролю є усна та письмова відповідь здобувача, розвязування тестів та задач. Також кожен студент має можливість отримати бали чи відпрацювати пропущені ним аудиторні години практичних занять, пройшовши курси за тематикою робочої програми навчальної дисципліни на онлайн-платформах неформальної освіти, що

підтверджені відповідним сертифікатом з можливістю верифікації його справжності на цих онлайн-платформах. Кількість балів не може перевищувати максимальних меж за кожну тему, що визначені пунктом робочої програми навчальної дисципліни «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти».

Формою підсумкового контролю є **іспит у комбінованій формі: усної відповіді та комп'ютерного тестування на електронній платформі Moodle Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича**.

## КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)»

**Засоби контролю**

Основним засобами контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу є:

- усна відповідь;
- тести;
- розв'язання казусів;
- розв'язання задач;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- есе;
- проходження курсів за тематикою робочої програми навчальної дисципліни на онлайн-платформах неформальної освіти, що підтверджено відповідним сертифікатом з можливістю верифікації його справжності на таких онлайн-платформах;
- екзамен.

**Критерії поточного оцінювання здобувачів вищої освіти на практичному занятті**

| | |
|---|---|
| **Максимальна кількість балів за тему практичного заняття** | Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики. |
| **Середня кількість балів за тему практичного заняття** | Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з деякими неточностями. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики. |
| **Мінімальна кількість балів за тему практичного заняття** | Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками/не в повному обсязі |
| **0 балів за тему практичного заняття** | Здобувач не готовий до заняття, не знає програмного матеріалу, не може виконати завдання, не володіє термінами та поняттями, |

| | |
|---|---|
| | що розглядалися під час заняття, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань. |

**Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти на екзамені**

Іспит з навчальної дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)» складається із двох обов'язкових блоків: усної відповіді та комп'ютерного тестування на електронній платформі Moodle Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

**Блок «Усна відповідь»**

Максимальна кількість балів за результатами усного блоку іспиту – 20 балів.

Усна відповідь складається із 4 питань у білеті, кожне із питань може бути оцінено від 0 до 5 балів за такими критеріями:

| | |
|---|---|
| **5 балів** | Здобувач повною мірою розкриває питання, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст правових понять, демонструє глибокі знання нормативно-правового та навчального матеріалу. Обґрунтовує відповідь прикладами із судової практики, дає належну правову характеристику явищам, подіям, процесам. |
| **4 бали** | Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст правових понять. При відповіді допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки. При наведенні прикладів із судової практики не повною мірою надається правова характеристика явищам, подіям, процесам. |
| **3 бали** | Здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом з даного питання, викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного обґрунтування правових явищ, аналізу та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. |
| **2 бали** | Здобувач розкриває питання у загальних рисах, розуміє його сутність, фрагментарно, поверхнево (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час відповіді, недостатньо розкриває зміст правових понять питання, допускаючи при цьому суттєві неточності. |
| **1 бал** | Здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти його зміст, суттєво порушена логіка викладу питання, допускаючи при цьому суттєві помилки. |
| **0 балів** | Здобувач не може відповісти на питання або відповідає неправильно, не розуміє сутності питань, не може зробити висновки, не розуміє змісту теоретичних понять питання; відмовився від відповіді. |

**Блок «Комп'ютерне тестування»**

Комп'ютерне тестування проходить на електронній платформі Moodle Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Максимальна кількість балів підчас блоку за результатами комп'ютерного тестування на іспиті – 30 балів.

Здобувач вирішує всього 60 тестів, 1 правильна відповідь оцінюється в 0,5 бала.

Критерієм успішного складання іспиту здобувачем освіти може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів (балів) за кожний блок іспиту з навчальної дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)».

**Критерії підсумкового оцінювання здобувачів вищої освіти**

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів балів за кожним запланованим результатом навчальної дисципліни, визначених шкалою оцінювання.

50% підсумкової оцінки (максимально 50 балів) з навчальної дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)» здобувачі освіти накопичують протягом двох модулів шляхом додавання балів, отриманих ними на кожному практичному занятті.

20% (тобто до 20 балів) можна отримати під час усної відповіді на іспиті.

30% (тобто до 30 балів) можна отримати під час комп'ютерного тестування на іспиті (всього 60 тестів, 1 правильна відповідь оцінюється в 0,5 бала).

Бали поточного та підсумкового контролю сумуються (кількість балів за М1 + кількість балів за М2 + кількість балів за усну відповідь на іспиті (Іу) + кількість балів за вирішення тестів на іспиті (Ік.т) , тобто:

бали **М1+М2+Іу+Ік.т = сума балів за всі види навчальної діяльності (оцінка ECTS).**

Мінімальний пороговий рівень позитивної оцінки (зараховано) є 50 балів.

Максимальний пороговий рівень позитивної оцінки (зараховано) є 100 балів.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти**

<table>
<tr><th colspan="11" rowspan="2">Практичні заняття</th><th rowspan="2">Бали М</th><th colspan="2">Іспит</th><th rowspan="2">Сума</th></tr>
<tr><th>Усна відповідь</th><th>Тести</th></tr>
<tr><td colspan="11">Змістовий модуль 1</td><td rowspan="3">25</td><td rowspan="5">20</td><td rowspan="5">30</td><td rowspan="5">100</td></tr>
<tr><td>Т1</td><td>Т2</td><td>Т3</td><td>Т4</td><td>Т5</td><td>Т6</td><td>Т7</td><td>Т8</td><td>Т9</td><td>Т10</td><td>Т11</td></tr>
<tr><td>2</td><td>4</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>3</td><td>2</td><td>2</td></tr>
<tr><td colspan="11">Змістовий модуль 2</td><td rowspan="3">25</td></tr>
<tr><td>Т1</td><td>Т2</td><td>Т3</td><td>Т4</td><td>Т5</td><td>Т6</td><td>Т7</td><td>Т8</td><td>Т9</td><td>Т10</td><td>-</td></tr>
<tr><td>2</td><td>2</td><td>3</td><td>3</td><td>2</td><td>2</td><td>3</td><td>3</td><td>2</td><td>3</td><td>-</td></tr>
</table>

Коментар:

1. Т1, Т2 ... Т11 – теми змістових модулів.

**Шкала оцінювання: національна та ЄКТС**

| Оцінка за національною шкалою | Оцінка за шкалою ЄКТС | |
|---|---|---|
| | **Оцінка (бали)** | **Пояснення за розширеною шкалою** |
| **Відмінно** | A (90-100) | відмінно |
| **Добре** | B (80-89) | дуже добре |
| | C (70-79) | добре |
| **Задовільно** | D (60-69) | задовільно |
| | E (50-59) | достатньо |
| **Незадовільно** | FX (35-49) | (незадовільно) з можливістю повторного складання |
| | F (1-34) | (незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання |

## ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)»

1. Поняття кримінального права, його предмет.
2. Завдання, функції та принципи кримінального права.
3. Система кримінального права.
4. Зв'язок кримінального права з іншими галузями права.
5. Наука кримінального права. Методи науки кримінального права.
6. Поняття закону про кримінальну відповідальність.
7. Структура Кримінального кодексу України.
8. Тлумачення закону про кримінальну відповідальність.
9. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі.
10. Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі.
11. Поняття та ознаки кримінального правопорушення.
12. Поняття та ознаки малозначного діяння, що формально містить ознаки кримінального правопорушення.
13. Відмінність кримінального правопорушення від інших правопорушень.
14. Класифікація кримінальних правопорушень.
15. Поняття та ознаки кримінальної відповідальності.
16. Підстави кримінальної відповідальності.
17. Форми реалізації кримінальної відповідальності.
18. Поняття і значення складу кримінального правопорушення
19. Конструкція складу кримінального правопорушення.
20. Види складів кримінального правопорушення.
21. Кваліфікація кримінальних правопорушень.
22. Поняття об'єкта кримінального правопорушення і його структурні елементи.
23. Види об'єктів кримінального правопорушення.
24. Безпосередній об'єкт кримінального правопорушення та його види.
25. Предмет кримінального правопорушення.
26. Поняття, ознаки і значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення.
27. Суспільно небезпечне діяння (дія чи бездіяльність).
28. Значення нездоланної сили, фізичного і психічного примусу для вирішення питання про кримінальну відповідальність.
29. Суспільно небезпечні наслідки, їх поняття та види.
30. Причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням і суспільно небезпечними наслідками та його значення в кримінальному праві.
31. Факультативні ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення і їх значення для кримінальної відповідальності.
32. Поняття і види суб'єктів кримінального правопорушення.
33. Поняття неосудності та її критерії.
34. Обмежена осудність.
35. Відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені в стані сп'яніння. 36. Поняття суб'єктивної сторони кримінального правопорушення та її значення.
37. Поняття, зміст і ступінь вини.
38. Форми і види вини.
39. Поняття і види умислу. Теоретична класифікація видів умислу.
40. Поняття і види необережності. Особливості відповідальності за необережні кримінальні правопорушення.
41. Змішана (подвійна) форма вини.
42. Мотив і мета кримінального правопорушення.
43. Помилка та її вплив на кримінальну відповідальність.

44. Випадок (казус).
45. Поняття і види стадій вчинення кримінального правопорушення.
46. Закінчене кримінальне правопорушення.
47. Незакінчене кримінальне правопорушення і його види.
48. Готування до кримінального правопорушення.
49. Замах на кримінальне правопорушення та його види.
50. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінального правопорушення.
51. Добровільна відмова від вчинення кримінального правопорушення та її відмінність від діяльного каяття.
52. Поняття і ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні.
53. Форми співучасті.
54. Види співучасників.
55. Підстави і межі відповідальності співучасників.
56. Спеціальні питання відповідальності за співучасть.
57. Причетність до кримінального правопорушення.
58. Поняття множинності кримінальних правопорушень.
59. Одиничне кримінальне правопорушення як елемент множинності кримінальних правопорушень. Види одиничних кримінальних правопорушень. 60. Повторність кримінальних правопорушень.
61. Сукупність кримінальних правопорушень.
62. Рецидив кримінальних правопорушень.
63. Поняття і види обставин, що виключають протиправність діяння.
64. Поняття необхідної оборони та умови її правомірності.
65. Уявна оборона.
66. Перевищення меж необхідної оборони.
67. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.
68. Крайня необхідність. Різниця між необхідною обороною і крайньою необхідністю.
69. Фізичний та психічний примус.
70. Виконання наказу або розпорядження.
71. Діяння, пов’язане з ризиком.
72. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації.
73. Поняття і види звільнення від кримінальної відповідальності.
74. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв’язку з дійовим каяттям (ст. 45 КК).
75. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв’язку з примиренням винного з потерпілим (ст. 46 КК).
76. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв’язку з передачею особи на поруки.
77. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв’язку із зміною обстановки (ст. 48 КК).
78. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв’язку із закінченням строків давності ( ст. 49 КК).
79. Поняття та ознаки покарання за кримінальним законом України.
80. Відмінність кримінального покарання від інших видів державного примусу і заходів громадського впливу.
81. Мета покарання. Законодавче визначення мети покарання і його практичне значення. Наука кримінального права про мету покарання.
82. Система покарань.
83. Основні покарання.
84. Додаткові покарання.
85. Покарання, що можуть призначатися і як основні, і як додаткові
86. Принципи призначення покарання.
87. Загальні засади призначення покарання.

88. Обставини, які пом’якшують і обтяжують відповідальність.
89. Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення і за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті.
90. Призначення більш м’якого покарання ніж передбачено законом.
91. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.
92. Призначення покарання за сукупністю вироків.
93. Правила складання покарань і зарахування строку ув’язнення.
94. Поняття звільнення від покарання та його види.
95. Звільнення від покарання у зв’язку з втратою особою суспільної небезпечності.
96. Звільнення від відбування покарання з випробовуванням.
97. Звільнення від відбування покарання з випробовуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років.
98. Звільнення від відбування покарання у зв’язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.
99. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.
100.Заміна невідбутої частини покарання більш м’яким.
101.Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.
102.Звільнення від покарання за хворобою.
103.Амністія і помилування.
104.Поняття судимості.
105.Погашення судимості.
106.Зняття судимості.
107.Примусові заходи медичного характеру.
108.Примусове лікування.
109.Спеціальна конфіскація.
110. Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.
111. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру.
112. Підстави і порядок звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру.
113. Види заходів кримінально-правового характеру, які застосовуються до юридичних осіб та особливості їх призначення.
114. Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.
115. Застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю кримінальних правопорушень.
116. Особливості звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності.
117. Види покарань, які застосовуються до неповнолітніх і особливості їх призначення.
118. Підстави і порядок звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування.
119. Погашення і зняття судимості щодо неповнолітніх.
120. Обмежувальні заходи.

## ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Кожен студент має можливість отримати бали чи відпрацювати пропущені ним аудиторні години практичних занять, пройшовши курси за тематикою робочої програми навчальної дисципліни на онлайн-платформах неформальної освіти, що підтверджені відповідним сертифікатом з можливістю верифікації його справжності на цих онлайн-платформах. Кількість балів не може перевищувати максимальних меж за кожну тему, що визначені пунктом робочої програми навчальної дисципліни «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти».

Зарахування результатів неформальної освіти здійснюється на основі Порядку

визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти - https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvit

## РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА


1. Конституція України від 28.06.1996 No 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text
2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n3411
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10
5. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 року № 1906-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#top
6. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19#Text
7. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року № 3773-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text
8. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року № 3773-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text
9. Про державний кордон: Закон України від 4 листопада 1991 року № 1777-XII URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text
10. Про застосування амністії в Україні: Закон України від 1 жовтня 1996 року № 392/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/96-%D0%B2%D1%80#Text
11. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 року № 2235-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text
12. Про психіатричну допомогу: Закон України від 22 лютого 2000 року № 1489-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14#Text
13. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20 березня 2003 року № 638-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text
14. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 року № 2135-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text
15. Про національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року № 580-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text
16. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30 червня 1993 року № 3352-XII URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3352-12#Text
17. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 року № 2229-XII URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text
18. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-XII URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text
19. Європейська конвенція про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text
20. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах від 20 квітня 1959 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_036#Text
21. Конвенція про передачу засуджених осіб від 21 березня 1983 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_025#Text

22. Європейська конвенція про нагляд за умовно засудженими або умовно звільненими правопорушниками приєднання до Конвенції Закону N 336/95-ВР від 22.09.95 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_007#Text
23. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
24. Про практику призначення кримінального покарання: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 року №7. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-03#Text

**Базові джерела**

1. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.
2. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.
3. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.
4. Вереша Р.В. Курс кримінального права. Загальна частина. Том І. Вченная про покарання Підручник. Київ: Алерта, 2021. 434 с.
5. Вереша Р.В. Курс кримінального права. Загальна частина. Том ІІ. Вчення про покарання. Підручник. Київ: Алерта, 2021. 434 с.
6. Горох О.П Сучасні кримінально-правові проблеми звільнення від покарання та його відбування. Монографія. Харків : Право, 2019. 676 с.
7. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 7-ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2026. 672 с.
8. Кримінальне право. Загальна частина (Українсько-європейські студії): підручник: у 2 книгах / за ред. О. О. Дудорова, А. А. Стрижевської. Книга 1. Вступ до кримінального права України. Вчення про кримінальне правопорушення. Київ: Видавництво «Норма права», 2025. 824 с.
9. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / Р. Вереша - Київ: Юридична література, 2024. 604 с.
10. Кримінальне право України. Загальна частина: українсько-європейські студії. Підручник / за редакцією О.О. Дудорова, А.А. Стрижевської. - Київ: Норма права, 2025. 1612 с.
11. Кримінальне право України. Загальна частина. Підручник / за редакцією В.М. Бурдіна, В.І. Маркіна. - Київ: Юрінком Інтер, 2025. 1168 с.
12. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України Станом на 4 січня 2022 року. / За заг. ред. Копотонува І.М. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2022. 932 с.
13. Вереша Р.В. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2022. 180 с.
14. Берзін П.С, Волинець Р.А, Тащенко В.С. Кримінальне право України (Загальна частина). Практикум. Київ. Алерта 2023. 200 с.
15. Тютюгін В.І, Рубащенко М.А, Кримінальне право України. Загальна частина. Навчально практичний посібник. Харків. Право. 2023. 254 с.

**Міжнародні акти**

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. (та Протоколи до неї). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

2. Договір про функціонування Європейського Союзу (Лісабонський договір) від 13 грудня 2007 р. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2007:306:FULL
3. Хартія основних прав Європейського Союзу від 7 грудня 2000 р. https://ips.ligazakon.net/document/MU00303
4. Комюніке щодо кримінальної політики Європейського союзу: забезпечення ефективної імплементаційної політики ЄС за допомогою кримінального права від 20 вересня 2011 р.
5. Європейська конвенція про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text
6. Європейська конвенція про міжнародну дійсність кримінальних вироків від 9 червня 2000 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_341#Text
7. Рамкове рішення від 13 червня 2002 р. про європейський ордер на арешт та процедури передачі правопорушників між державами-членами; https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b17
8. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню від 26 листопада 1987 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_068#Text
9. Рамкове рішення 2005/212 від 24 лютого 2005 р. про конфіскацію доходів, засобів і власності, одержаних злочинним шляхом https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_005-05#Text
10. Директива 2004/80 від 29 квітня 2004 р. про відшкодування шкоди жертвам злочинів https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-04#Text
11. Директива 2012/29 від 25 жовтня 2012 р. про встановлення мінімальних стандартів щодо прав, підтримки та захисту жертв злочинів та заміну Рамкового рішення 2001/220 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0150905-23#Text
12. Директива 2014/42 від 3 квітня 2014 р. про заморожування та конфіскацію засобів і доходів, одержаних злочинним шляхом, в Європейському Союзі https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_049-14#Text
13. Рекомендації CM/Rec(2010)1 Комітету Міністрів державам членам про правила Ради Європи про пробації; https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a38#Text
14. Європейська конвенція про незастосування строків давності до злочинів проти людяності та воєнних злочинів 25 січня 1974 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_125#Text
15. Директива 2009/52 від 18 червня 2009 р. про мінімальні стандарти щодо санкцій та заходів проти роботодавців громадян третіх країн, які незаконно перебувають в ЄС. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_009-09#Text
16. Директива 2014/42 від 3 квітня 2014 р. про заморожування та конфіскацію засобів і доходів, одержаних злочинним шляхом, в Європейському Союзі. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_049-14#Text
17. Регламент 2018/1805, від 14 листопада 2018 р. про взаємне визнання постанов про заморожування та конфіскацію. https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1805/oj/eng

**Рішення ЄСПЛ**

1. «Василяускас проти Литви» (Vasiliauskas v. Lithuania, GC, ECtHR, 2015. https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-158290%22]})
2. «Дрелінгас проти Литви» (Drelingas v. Lithuania, ECtHR, 2019. https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-191702%22]}
3. «Сага про Taricco». TARICCO I, Case C-105/14, ECJ [GC], 8 September 2015. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=oj:JOC_2015_363_R_0013

4. TARICCO II, Case C-42/17 - MAS & MB, ECJ [GC], 5 December 2017. https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-42/17
5. «Сергєй Золотухін проти Росії» (Sergey Zolotukhin v. Russia, GC, ECtHR, 2009. https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/docx/pdf?library=ECHR&id=001-118519&filename=CASE%20OF%20SERGEY%20ZOLOTUKHIN%20v.%20RUSSIA%20-%20%20%5BUkrainian%20Translation%5D%20legal%20summary%20by%20the%20COE%20Human%20Rights%20Trust%20Fund.pdf&logEvent=False ). Åklagaren v. Hans Åkerberg Fransson. ECJ Case C-617/10. 23 February 2013. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62010CJ0617
6. Справа ЄСПЛ «Сорінг проти Сполученого Королівства» від 7 липня 1989 року (заява №14038/88).
7. «Енгель та Інші проти Нідерландів» (Engel and Others v. The Netherlands, ECtHR, 8 June 1976). http://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-57478
8. Гурепка проти України, ЄСПЛ, 2005. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_437#Text
9. «Велч проти Сполученого королівства». (Case of Welch v. The United Kingdom, ECtHR, 1995). https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-57927%22]} )
10. «Скалка проти Польщі» (Skalka v. Poland, ECtHR, 2003). https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-61105%22]} )
11. «Вінтер та інші проти Сполученого Королівства». (Vinter and Others v. UK, ECtHR, 9 July 2013). http://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-122664
12. Справа ЄСПЛ «Петухов (№ 2) проти України» від 09 вересня 2019 р. (Заява № 41216/13)

## ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Законодавство України (сайт ВРУ): https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index
2. Ліга Закон: https://ligazakon.net
3. Національна юридична бібліотека: https://www.nbuv.gov.ua/node/622
4. Європейський суд з прав людини: https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{"documentcollectionid2":["GRANDCHAMBER","CHAMBER"]}
5. Конституційний Суд України: https://ccu.gov.ua/index.php
6. Верховний Суд: https://supreme.court.gov.ua/supreme/
7. Верховна Рада України: https://www.rada.gov.ua
8. Вищий антикорупційний суд: https://hcac.court.gov.ua/hcac/
9. Міністерство юстиції України: https://minjust.gov.ua
10. Єдиний державний реєстр судових рішень: https://reyestr.court.gov.ua
11. Офіс Генерального прокурора : https://www.gp.gov.ua
12. МВС України : https://mvs.gov.ua

## ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- ✓ «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-

vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/

- ✓ «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

**Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:**

- ✓ допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- ✓ не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- ✓ додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.